

отечественными, а также иностранными студентами.

Указанные требования, по нашему мнению, создадут надлежащую платформу для качественной иноязычной подготовки студентов-юристов в условиях англоязычных проектов в отечественных вузах, откроют широкие перспективы для развития таких вузов как на национальном, так и международном уровне.

УДК 340.1 (043.2)

Новицький А. М., д.ю.н., професор,
Новицька Н. Б., д.ю.н., с.н.с.,
Університет Державної фіскальної служби України,
м. Ірпінь, Україна

ПРАВОВА ІНФОРМАТИКА ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМОК ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ

2016 рік став переломним в підході щодо підготовки юристів високого рівня. Міністерство освіти і науки взяло на себе нелегке завдання реформування всієї системи підготовки юристів, забезпечення належного методичного, методологічного забезпечення освітнього процесу в сфері юриспруденції. Вперше в історії вищої освіти було запропоновано запровадження зовнішнього незалежного оцінювання при вступі до магістратури. Це зовнішні ознаки реформування юридичної освіти. Проте є потреба окреслити і інші проблеми, що впливають на якісні показники підготовки майбутніх правників.

Одним із проблемних питань сучасної вищої юридичної освіти є становлення певних компетентностей. Серед цих компетентностей слід визначити ті, які визначають професійний рівень вмінь підготовки документів, формування підбору нормативних джерел для вирішення конкретної ситуації, вміння аналізувати динаміку змін чинного законодавства тощо. Таким чином, для високого професійного рівня юриста стає нагальним знання не тільки юриспруденції, а і інших наукових галузей суспільних відносин.

Міністерством освіти і науки України у 2016 році була підготовлена Концепція вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії [1]. Метою даної концепції є вдосконалення правничої освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії є сприяння становленню в Україні правничої освіти як системи стандартів змісту та методики викладання правничих дисциплін, базованих на формуванні правничих навичок, обізнаності щодо питань етики та прав людини,

розумінні фундаментальної ролі правника в утвердженні верховенства права через захист прав і свобод людини, а також стандартів доступу до правничої професії.

Серед загальних компетентностей що охоплюють сприйняття світоглядних та морально-етичних цінностей, широку соціально-гуманітарну ерудованість і усвідомлення мультикультурного розмаїття сучасного життя, зокрема, визначених Концепцією, віднесено навички збору і аналізу інформації, а серед спеціальних компетентностей, які охоплюють теоретичні і прикладні знання про природу і призначення права, його доктрини, принципи та інститути, а також уміння і навички у процесі правозастосування - навички збору інформації. Таким чином робота із збору та аналізу інформації визначені як загальні так і спеціальні компетентності.

Серед працевластуваних в сфері права однією із основних вимог щодо рівня компетентності сучасного юриста є досконале володіння комп'ютерною технікою, вміння роботи із інформаційними базами даних, формування інформаційних запитів за допомогою комунікативних мереж. Окремі види спеціальної професійної діяльності вимагають (наприклад, нотаріуси) потребують постійного користування комп'ютера та підключення до Інтернет та інформаційних баз Міністерства юстиції.

Професія юриста сьогодні вимагає достатньо високого рівня володіння інформаційними технологіями. З кожним роком така вимога постійно зростає, а це, в свою чергу, створює певний рівень очкування від випускників ВУЗів щодо відповідної кваліфікації, в тому числі і знання та вміння в сфері ІТ-технологій.

Юриспруденція не може залишатися осторонь від такого універсального наукового завдання, як пошук закономірностей в інформаційній сфері. Саме на основі закономірностей виробляються базові наукові положення, робляться довгострокові прогнози і приймаються стратегічні рішення у сфері державного регулювання.

Правова інформатика покликана виробляти найзагальніші, найуніверсальніші положення про інформаційно-правові явища, а це означає, що до предмета її дослідження входять саме закономірності, які відображаються у наукових категоріях, класифікаціях, інших узагальнених судженнях про інформацію, технологіях її обробки, телекомунікаційних процесах, програмно-технічних і організаційних системах надання інформаційних послуг з використанням інформаційних технологій і права.

Сучасний рівень розвитку правової інформатики дає можливість забезпечити достатній рівень засвоєння необхідної бази знань для студентів-юристів щодо їх подальшої адаптації у практичній діяльності.

Зокрема, викладання правової інформатики студентам юридичних напрямків підготовки може забезпечити оволодіння наступними

знаннями, уміннями та навичками:

- організація робочого місця юриста;
- освоєння основ інформатизації роботи в сфері юриспруденції;
- ознайомлення із провідними юридичними інформаційними ресурсами та основи щодо їх застосування в практичній діяльності;
- практичне ознайомлення із можливостями сучасних інформаційних систем правового напрямку та набуття навичок щодо підготовки документів юридичного спрямування;
- створення умов для набуття студентами професійних навичок роботи із інформаційними базами даних нормативних документів (пошук, правозастосування, використання коментарів, використання базових нормативних документів, історія розвитку конкретної правової норми, правозастосування конкретної норми в часі тощо).

Крім того, викладання курсу правової інформатики забезпечить :

- конкурентність студентів на ринку праці;
- підтвердження професійності фахівця у сфері юриспруденції;
- підвищення можливості набуття практичних навиків студентів юридичних напрямів підготовки;
- підтвердження професіоналізму та перспективного розвитку майбутніх юристів в інформаційному суспільстві;
- можливість отримання додаткових умінь та навичок, які можуть бути сертифікованими та виступати додатковим стимулом в освітній сфері.

Таким чином вбачається за необхідне внесення до обов'язкових компетентностей юриста питання володіння комп'ютерною технікою, користування інформаційними базами для забезпечення збору та аналізу інформації. Саме правова інформатика є тим оптимальним навчальним предметом, який зможе забезпечити виконання завдань, що ставляться в Концепції щодо рівня підготовки юристів. А предмет «Правова інформатика» повинен мати два напрямки викладання: загальні особливості користування спеціальними засобами комп'ютерної техніки, правила формування електронних документів, доступ до Інтернет тощо, і другий – вміння користування спеціальними інформаційними базами даних щодо специфіки підготовки правника.

Література

1. Концепція вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/vishha/>